

Să vorbim despre Europa

Buletin informativ, editat de Asociația Presei Independente (API), în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, în parteneriat cu I.S. „Poșta Moldovei” și cu S.A. „Moldpresă”, cu suportul financiar al proiectului „Consolidarea Capacităților Instituționale ale Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene” implementat și co-finanțat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția finanțatorilor.

ARGUMENT

Pace pentru lumea mea

Sorina Ștefărcă

Când, în satul cu salcâmi din copilăria mea, îngerul pe care îl chema „bunica Zinovia” se ruga, seară de seară, „numai să dea Domnul să nu fie război”, pe mine mă pufnea râsul. „Păi da cum să fie război, bunico, doar nu crezi că va înnebuni lumea și va începe, din nou, să se omoare?!”, o tachina micuța teroristă din mine. Astăzi, la doar câteva decenii distanță, în secolul care s-a anunțat că „va fi creștin sau nu va fi deloc”, în același sat cu salcâmi, puținii copii rămași își urmăresc îngrijorați părinții care, la rândul-le, ascută seara îngrijorați știrile, și întreabă, cu voce aproape mută: „Mama, tata, e război?!”.

Se pare că lumea, totuși, a înnebunit. Căci tocmai așa se întâmplă atunci când eu nu vreau război, tu nu vrei război, ei/ele nu vor război... iar oamenii luptă și mor. Mor, fără să știe că există și alte spații, în care alți oameni caută - și găsesc - alternative la confruntare, iar cuvântul-cheie de care ei se conduc în viață este *edificare*, nu *distrugere*. Astfel, oricât ar părea de ciudat pentru timpurile „moderne” în care trăim și tehnologiile cu care operăm, războiul și pacea au ieșit din zona metaforei, așa cum ne obișnuiserăm de o vreme, și ne fac să gândim. Și să alegem. Pentru că viitorul, întotdeauna, este o alegere. Eu aleg pacea - în casa mea și în țara mea. Ce viitor aleg concetățenii mei?

Dacă e să judecăm după Barometrul privind vecinătatea Uniunii Europene, efectuat în perioada decembrie 2013- ianuarie 2014 și făcut public pe final de mai, și țara mea alege pacea. Deoarece, spune cercetarea cu pricina, în ochii cetățenilor Republicii Moldova, această structură paneuropeană este un partener de nădejde, care contribuie la dezvoltarea statului nostru - 71 la sută în raport cu cele 25 la sută care văd UE în lumină negativă. O convingere fundamentată pe lucruri simple; lucruri care în cărțile de filozofie se numesc „valori”, dar care, în viață, sunt acele condiții firești ce îi permit omului să se simtă om - drepturi egale, solidaritate, bunăstare, securitate, pace...

Acea pace pe care ne-o dorim cu toții și care e posibilă doar într-o lume unde „pacea durabilă” e un principiu fondator. Pentru noi, cea mai apropiată astfel de lume este Uniunea Europeană - comunitatea ce a re-creat Europa după un război devastator și a transformat-o într-un continent al păcii care de aproape șapte decenii nu a cunoscut confruntări sângeroase... Aceasta e lumea mea.

Cristina Țaranovici în bibliotecă, locul unde își petrece majoritatea timpului. Foto: Lilia Zaharia

Studii europene, pentru o Moldovă europeană

Pe Cristina Țaranovici din Chișinău am cunoscut-o în timpul unei vizite de studiu la Riga. Este o europeană tipică, ce nu se deosebește deloc de tinerii care studiază Economia și Businessul la Stockholm School of Economics din capitala Letoniei. Acum doi ani, Cristina nici nu bănuia că va merge într-o țară baltică pentru a învăța cum se administrează o afacere. Știa doar că-și dorește ca, după absolvirea Liceului Teoretic „Mihail Berezovschi”, să facă facultatea unde va în Europa. Însă nu identificase nici țara, nici instituția de învățământ favorită...

Lilia Zaharia,
Asociația Presei Independente

Trebuie doar să fii ghidat de dorința de a schimba ceva...

„Știam că vreau să-mi continui studiile la o instituție de învățământ europeană, dar acest lucru era posibil doar dacă găseam o bursă”, spune Cristina. Fiind încă în clasa a 11-ea, o căutare banală pe Google la categoria „Burse pentru studenții moldoveni” a adus-o pe pagina electronică a universității la care în prezent își face studiile. „Tocmai se încheiase perioada de depunere a dosarelor. Am decis să revin peste câteva luni, să verific dacă bursa în cauză mai e valabilă. Procesul de aplicare include trei etape, iar frumusețea lui constă în faptul că BAC-ul este irrelevant, întrucât prin luna mai află deja rezultatele, dacă ești sau ba admis la studii. O condiție obligatorie e că trebuie să absolvim liceul”, își amintește actuala studentă.

Cristina este convinsă - cel puțin,

asta rezultă din experiența ei - că să obții o bursă la o universitate din Europa este simplu de tot: trebuie doar să fii ghidat de dorința de a schimba ceva. „La prima etapă am completat formularul online, care includea tabelul de note (la matematică și engleză trebuie să ai minim 7!), dovezi că ești implicată în activități extrașcolare, o scrisoare de motivare și una de recomandare. Următorul pas a fost testul, susținut la Chișinău, prin care se verifică nivelul de cunoștințe la matematică, engleză și logică. Cei cu rezultate bune la teste sunt invitați la interviu, care de asemenea are loc la Chișinău. Nu știu cum e de obicei, dar la mine la interviu a asistat și rectorul instituției din Riga...”, explică tânăra.

continuare în pag. 6 ▶

Herman Van Rompuy: „Pe 27 iunie, Moldova e așteptată la Bruxelles”

Președintele Consiliului European, Herman Van Rompuy, care pe 13 mai s-a aflat la Chișinău, i-a adresat Premierului Iurie Leancă invitația de a semna pe 27 iunie, la Bruxelles, Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, inclusiv instituirea Zonei de Liber Schimb cu UE.

La ceremonia de semnare, care va avea loc în cadrul unui summit extraordinar UE-Moldova, vor fi prezenți liderii celor 28 de țări ale Uniunii.

Foto: gov.md

Ștefan Fule: „Moldova trebuie să se integreze în UE”

Comisarul european pentru extindere și politică de vecinătate, Ștefan Fule, consideră că Ucrainei, Georgiei și Republicii Moldova trebuie să li se acorde „într-o perspectivă pe termen lung, statutul de membru deplin al Uniunii Europene”. „Dacă intenționăm cu adevărat să obținem transformarea țărilor din

Europa de Est, trebuie să aplicăm la modul serios cel mai puternic instrument pe care îl avem întru realizarea acestui scop - extinderea. Perspectiva europeană, în pofida tuturor condițiilor legate de ea, constituie cel mai bun stimulent pentru realizarea reformelor necesare în statele est-europene”, a declarat Ștefan Fule

într-un interviu publicat în „Die Welt”. La fel, Comisarul european s-a arătat convins că în Uniunea Europeană trebuie să fie creat cadrul politic și instituțional pentru continuarea extinderii.

În prima lună fără vize,

spre Europa au plecat 36 de mii de moldoveni

35.905 este numărul exact al cetățenilor Republicii Moldova care, în perioada 28 aprilie - 28 mai, au mers în UE cu pașapoarte biometrice.

Cei mai mulți (14.525) au traversat frontiera la punctul de trecere Leușeni. Prin Aeroportul Internațional Chișinău au ieșit din țară 4752 de persoane, în timp ce alte 4713 au trecut pe la Vama Sculeni. Urmează Giurgiulești (3898), Cahul (2598), Costești (3505), Ungheni (1063) și Lipcani (851). Din totalul acestora, 12.752 de persoane au prezentat la control pașapoarte biometrice noi, acestea fiind și singurele documente de călătorie pe care le dețineau. Potrivit Poliției de Frontieră, până în prezent, au fost întorși din drum doar nouă cetățeni moldoveni, deținători de pașapoarte biometrice, pe motiv că nu au îndeplinit alte condiții de intrare în Uniunea Europeană.

Amintim că, din 28 aprilie, cetățenii Republicii Moldova călătoresc în țările UE doar în baza pașaportului biometric. Țara noastră

Foto: EPA

este primul stat din Parteneriatul Estic ce obține un asemenea regim, realizare calificată de experții revistei „Euromonitor” drept cel mai vizibil progres în procesul de integrare europeană în primul trimestru al anului curent. Totodată, potrivit oficialilor și analiștilor europeni, citați de portalul EUobserver.com, acest lucru a fost posibil pentru că Moldova și-a îndeplinit angajamentele asumate în cadrul Planului de acțiuni moldo-comunitar pe domeniul vizelor, a făcut și continuă să facă reforme ce vor

apropia țara de standardele europene. În mod firesc însă, o astfel de libertate presupune și respectarea unor reguli de joc.

Încă o dată despre ce permite și ce nu permite regimul fără vize

- Anularea vizelor permite libera circulație în: **22 de țări UE** - Austria, Belgia, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, Letonia, Lituania, Luxembourg, Malta,

Cecilia Malmström, Comisarul european pentru Afaceri Interne:

Moldova a reușit, pentru că a muncit mult

„... Liberalizarea regimului de vize este o realizare importantă, pentru care Moldova a muncit mult. Aceasta se datorează angajamentelor puternice din partea Guvernului, dar și sacrificiilor făcute de cetățeni pentru a reforma țara, într-o perioadă relativ scurtă de timp. Și a fost clar pentru Comisie, cu mult timp înainte de Crăciun, că eram gata să mergem mai departe. (...) Toate reformele care au fost făcute sunt foarte importante. Am început să vedem rezultate concrete, care se transpun în beneficii pentru cetățenii moldoveni. Ele vor îmbunătăți ca-

litatea produselor și serviciilor. Totuși, suntem îngrijorați de domeniile care încă necesită să fie reformate. Prim-ministrul a enumerat, în acest sens, necesitatea aprofundării reformei justiției, prevenirii și combaterii corupției. Aceste schimbări sunt importante pentru aplicarea prevederilor Acordului de Asociere și ale celui cu privire la crearea Zonei de Liber Schimb. Vă vom sprijini în realizarea acestor reforme. Fiți siguri: Comisia Europeană va fi totdeauna de partea Moldovei în acest demers?”

Chișinău, 22 mai 2014

dacă avem pașaport biometric valabil, care poate fi perfectat atât acasă, cât și la ambasadele/consulatele țării noastre de peste hotare. Din 1 ianuarie 2011, Republica Moldova eliberează doar pașapoarte biometrice. Cetățenii care, din varii motive, nu doresc să-și perfecțeze pașaport biometric vor trebui să solicite viză Schengen.

- Autoritățile de frontieră din UE pot solicita documente ce confirmă condițiile de ședere (de

exemplu, rezervare de hotel sau adresa și numele persoanei la care mergeți, bilet tur-retur, asigurarea medicală, dovada că aveți bani pentru a vă întreține - circa 50 de euro pe zi).

- Cetățenii care nu respectă regulile de intrare și de ședere pe teritoriul statelor Schengen pot fi amendați sau chiar deportați forțat, acțiune care întotdeauna e asociată cu o interdicție de intrare de unu-cinci ani.

Andreea Ștefan

Pe scurt

Angela Merkel a transmis un mesaj de susținere Moldovei

Cancelarul Angela Merkel a reiterat săptămâna trecută, la Berlin, sprijinul pentru integrarea europeană a Republicii Moldova. În cadrul întrevederii cu prim-ministrul Iurie Leancă, cu premierul interimar al Ucrainei, Arseni Iașeniuk și cu șeful guvernului de la Tbilisi, Irakli Garibașvili, Angela Merkel a spus că, în pofida crizei din Ucraina, UE dorește să aprofundeze relațiile de parteneriat cu vecinii săi din Estul Europei. Respectiv, nu se dorește o concurență cu Rusia și nici impunerea unei alegeri între Vest și Est.

Cancelarul a mai declarat că, odată cu semnarea, în luna iunie, a Acordurilor de Asociere cu Moldova și Georgia, relațiile politice, economice și culturale se vor aprofunda. „De asemenea, aceste Acorduri

vor pune bazele unui parteneriat al reformelor, care va consolida democrația, statul de drept și economia de piață”, a declarat Angela Merkel. Premierul Iurie Leancă i-a mulțumit Cancelarului german pentru

mesajul ferm de susținere în demersul european al Republicii Moldova. „Nu integrarea europeană, ci incertitudinea cu privire la integrarea europeană este cauza crizei prin care trece astăzi regiunea, deoarece incertitudinea înseamnă instabilitate. Nu ambiguitatea, ci claritatea ne vor ajuta să găsim o soluție de durată pentru actuala criză și pentru instabilitatea în această parte a Europei”, a subliniat Iurie Leancă. În plus, el a reconfirmat poziția fermă a țării noastre în alegerea sa europeană.

Iurie Leancă: „Idealul european încă nu a fost dus la bun sfârșit”

La 29 mai, prim-ministrul Iurie Leancă a participat la Aachen, Germania, la ceremonia de decernare a Premiului Charlemagne Președintelui Consiliului European, Herman Van Rompuy. Premierul a vorbit despre rolul lui Van Rompuy în procesele de transformare în UE și în vecinătatea ei, menționând că, la această „cotitură critică a istoriei noastre, șansa oferită astăzi este un semnal generos de solidaritate și de sprijin”. „Faptul că am fost invitați

la acest eveniment probează încă un adevăr fundamental: acela că astăzi, aici, trei prim-miniștri ai trei țări europene care, deocamdată, rămân în afara UE, plătesc tributul idealului unificării europene. Iar aceasta este o mărturie că acest ideal încă nu a fost dus la bun sfârșit”, a subliniat Iurie Leancă.

Premierul a mai spus că, deși continuă să se confrunte cu unele probleme, Moldova a făcut o alegere clară în favoarea integrării europe-

ne. În acest scop, nu trebuie să ezităm și nici să facem compromisuri. „Poporul nostru a trecut, în ultimele decenii, prin prea multe greutăți și dezamăgiri. De aceea, mulți se tem că integrarea europeană ar putea fi doar promisiuni deșarte. Eu nu-mi învinuiesc compatrioții care sunt mai sceptici vizavi de integrarea europeană. Eu vă spun: scepticismul lor va dispărea de îndată ce ei vor vedea și vor crede în realitatea ei. De data aceasta nu trebuie și nu vom eșua”.

Suedia ne oferă 100 de milioane de euro pentru a merge înainte

Ambasadoarea Suediei la Chișinău, Ingrid Tersman (foto) și prim-ministrul Iurie Leancă au lansat, săptămâna trecută, Strategia Guvernului Suediei bazată pe rezultatele privind cooperarea în domeniul reformelor cu Europa de Est pentru anii 2014-2020. Strategia stabilește că Stockholm va investi în următorii șapte ani 500 de milioane de euro pentru susținerea reformelor în țările Parteneriatului Estic, iar domeniile prioritare vor fi identificate în baza analizei rezultatelor obținute în aceste state. Moldovei îi vor reveni câte 14 mln. de euro anual, sumă care în șapte ani va fi de aproximativ 100 mln.

Potrivit Ambasadoarei, Strategia se va axa pe trei direcții de bază: integrarea economică mai strânsă a Moldovei cu UE și dezvoltarea economiei de piață; consolidarea democrației, asigurarea unui respect mai înalt pentru drepturile omului, egalitatea de gen și supremația legii; edificarea

unui mediu ambiant mai bun, reducerea impactului climatic al activităților umane și consolidarea rezistenței societății și economiei în fața fenomenelor climatice extreme și a schimbărilor climatice globale. Prim-ministrul Iurie Leancă a menționat că documentul este unul cu implicații directe pentru viitorul țării noastre, plinu-se perfect pe prioritățile de dezvoltare și pe demersul nostru de eurointegrare. De asemenea, Iurie Leancă a menționat că Suedia se află printre cei mai importanți parteneri de dezvoltare ai Republicii Moldova.

Selecție de A. Ș.

Anul 2014 a readus pe continentul european o realitate ce părea de mult rămasă în trecut pentru această zonă a lumii - riscul unei confruntări militare. Despre felul în care ne afectează pe noi această realitate și cum face față Republica Moldova noilor provocări am discutat cu dl Valeriu Chiveri, ministru adjunct al Afacerilor Externe și Integrării Europene.

— *Domnule Chiveri, cum caracterizați securitatea din regiune pe moment?*

— Din păcate, atestăm o deteriorare considerabilă a securității, ca urmare a evenimentelor din Ucraina - țară ce a pierdut un teritoriu important și care se află într-un conflict armat deschis cu așa-zisii reprezentanți ai „republicilor populare” din Lugansk și Donețk. Este o situație ce afectează foarte mult și Moldova, noi fiind vecini imediați cu Ucraina. Tocmai de aceea, prioritatea noastră absolută e Ucraina stabilă, pașnică și în cadrul hotarelor ei suverane.

— *Sunt îndreptățiti cetățenii moldoveni să fie îngrijorați de „migrarea” spre noi a acestor fenomene ori distanța ce ne desparte de acțiunile militare din estul Ucrainei este suficient de mare, încât să ne lase să dormim în liniște?*

— Îngrijorarea oamenilor e de înțeles, fiindcă vorbim de deteriorarea relațiilor cu zona estică pe multiple segmente. Nu suntem simpli vecini cu ucrainenii - avem relații economice, comerciale, avem rude și prieteni, vara obișnuim să mergem pe litoralul ucrainean, iar la munte. Și iată că acum ei nu se mai simt în siguranță, traversând hotarul... În plus, Moldova are de suferit și din cauza faptului că, Ucraina fiind principala cale de tranzit a mărfurilor noastre spre CSI, exportul devine tot mai dificil. La toate acestea se adaugă și Transnistria care, fiind o zonă necontrolată ce susține mișcările antistatale din estul Ucrainei, e și factor de instabilitate. Cât privește informația despre implicarea directă a locuitorilor de peste Nistru în deteriorarea situației din Ucraina, aceasta nu s-a confirmat, cel puțin, deocamdată. Dar, oricum, monitorizăm în permanență situația, ne coordonăm acțiunile cu colegii de la alte instituții, astfel încât dialogul pe dimensiunea estică să nu înceteze. Este și sugges-

Valeriu Chiveri:

„Uniunea Europeană rămâne o importantă umbrelă de securitate politică”

tia partenerilor noștri din Uniunea Europeană - să ne păstrăm calmul și să menținem un dialog constant cu partenerii noștri din spațiul estic. Este un lucru firesc și necesar, și de facto aceasta este o prioritate și pentru noi.

— *Cum se materializează ori se va materializa acest dialog?*

— Domnul Grigori Karasin, omologul meu din Rusia, se va afla la Chișinău în zilele de 9-10 iunie. Vinerea trecută, doamna ministru Natalia Gherman a discutat la telefon cu domnul Serghei Lavrov, ministrul rus de Externe. În luna iunie ne vor vizita mai multe delegații, cu care vom discuta pe larg felul în care va funcționa viitoarea Zonă de Liber Schimb dintre Moldova și UE. Este un dialog care confirmă poziția pe care Guvernul Republicii Moldova o reiterează permanent - apropierea de Uniunea Europeană nu va condiționa ruperea relațiilor cu zona estică și cu Federația Rusă. Prioritatea de integrare europeană nu contravine cooperării

noastre cu țările din spațiul CSI. Cei care insistă asupra contrariului și care văd în această apropiere un pericol pentru interesele lor economice, o fac fără a avea minime dovezi și argumente.

— *Ce dovezi și argumente aveți dumneavoastră, ca să le risipiți temerile?*

— Cel mai important argument este că Zona de Liber Schimb nu contravine Acordului de liber Schimb din cadrul CSI. Pedalarea pe ideea că Acordul de Asociere cu UE va afecta economia Federației Ruse este cel puțin neserioasă. Îmi vine greu să cred cum o economie cu o capacitate modestă, precum este cea a Moldovei, ar putea afecta un gigant economic mondial, care este Rusia.

Bunăoară, una dintre temeri ține de faptul că mărfurile europene care vor ajunge, fără taxe, pe piața moldovenească, vor fi reexportate spre Rusia. Dar se știe foarte bine că orice export se face în baza certificatelor de origini. În plus, capacitatea de producție agroalimentară a Moldovei

e bine cunoscută și un salt radical al exporturilor va fi detectat și penalizat imediat de către partenerii din alte state, inclusiv de către UE. Pentru că Acordul de Asociere este un document nu doar de creștere economică, ci și unul care se axează pe respectarea legislației. Iar Uniunea Europeană a demonstrat în repetate rânduri că respectarea legii este criteriul suprem de care se ghidează aceasta.

— *Cât de mare e „pericolul militar”, invocat în contextul apropierii noastre de UE, multe țări ale căreia sunt și membre ale Alianței Nord-Atlantice?*

— Este un neadevăr total. Să pornim de la faptul că Moscova a avut mereu o cooperare mult mai avansată cu NATO, decât noi. Și Moldova, și Rusia sunt membre ale Programului Parteneriatul pentru Pace al Alianței. Dar există și Consiliul de Cooperare Rusia-NATO, care a fost convocat chiar în aceste zile... În ceea ce ne privește, relația noastră cu NATO se produce în limitele legale, care derivă din statutul constituțional de neutralitate al Republicii Moldova, dar care nu este o piedică în cooperarea cu Alianța. Dimpotrivă, neutralitatea ne avantajează inclusiv pentru că putem solicita tuturor țărilor să respecte acest statut - înainte de toate, Federației Ruse, care trebuie să-și retragă trupele de peste Nistru. E un subiect pe care îl abordăm permanent...

— *Și chiar nimeni, niciodată, nu a făcut măcar o tentativă să vă și să ne convingă de necesitatea*

aderării la Alianța Nord-Atlantice?

— Nimeni, niciodată, nicio presiune sau măcar o aluzie fină, prin care să ni se sugereze schimbarea statutului de neutralitate al țării noastre. Dimpotrivă, ni se spune mereu că este dreptul suveran al fiecărui stat să decidă acest lucru. A spus-o, recent, și domnul Alexander Vershbow, adjunctul Secretarului General al NATO, care a întreprins o vizită de câteva zile la Chișinău. Astfel, folosirea, de către oponenții integrării europene, a „sperietorii NATO” este manipulare curată. O dovadă și exemplul unor state precum Austria, Suedia sau Finlanda - țări neutre care, însă, sunt membre de succes ale UE.

— *De ce continuă să existe această sperietoare? De ce doar 20 la sută din cetățenii moldoveni privesc cu ochi buni Alianța Nord-Atlantice?*

— Un prim motiv ar fi această percepție, mai mult sau mai puțin eronată, a conceptului de neutralitate. Apoi, cred că este nevoie de mai multă informare, probabil, de mai multe proiecte vizibile cu impact social, ce ar demonstra că NATO nu e doar o structură politico-militară. Bunăoară, cu ajutorul NATO au fost distruse rezervele de melanj - combustibil de rachete cu termen expirat, rămas pe teritoriul Republicii Moldovei. Un proiect foarte important este cel privind retragerea pesticidelor din satele noastre. În primăvară am făcut un apel la statele NATO pentru a contribui financiar la realizarea fazei

a treia a acestui proiect, pentru care mai este necesar circa un milion de euro. Și fiți de acord că din realizarea proiectului dat vor avea de câștigat oamenii.

— *Ce se întâmplă în domeniul militar?*

— Colaborăm în domeniul securității cibernetice, în cel științific și în ceea ce ține de profesionalizarea Armatei Naționale. Este vorba de exerciții comune pentru situații de urgență, în caz de calamități naturale, sau de promovarea integrității și lupta cu corupția în forțele armate. Toate aceste elemente de cooperare, repet, țin cont de calitatea de stat neutru a Republicii Moldova. Apropo, în acest an, ostașii moldoveni participă la o misiune de pacificare a NATO în Kosovo. Este nu doar o chestiune practică - este și modul în care Republica Moldova devine un furnizor de securitate în Europa de Sud-Est.

— *Foarte mulți cetățenii de-ai noștri văd în UE o umbrelă de securitate. Cât de reală este această umbrelă și cât de mult putem miza pe ea astăzi?*

— Sunt convins că putem miza pe această umbrelă care, înainte de toate, oferă securitate politică. Dovadă sunt și evenimentele din Ucraina. Poziția Uniunii Europene față de Ucraina este univocă și clară - contra separatismului, contra confruntărilor violente care au loc în această țară, în sprijinul păcii.

— *Vă mulțumim pentru interviu.*

Andreea Ștefan

Europa rămâne un continent al păcii și când spun asta mă gândesc la acel pol de atracție pe care l-a creat Uniunea Europeană prin stabilitatea, securitatea și prosperitatea ei. A făcut-o în pofida multiplelor crize prin care a trecut și indiferent de faptul că, așa cum au arătat și recente alegeri pentru Parlamentul European, unele țări sunt mai reticente față de viitorul Uniunii.

Ce vrea Uniunea Europeană de la Moldova

Agricultura din Acordul de Asociere, „tradusă” pe înțelesul tuturor de Comisarul Dacian Cioloș

Comisarul european pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Dacian Cioloș, s-a aflat la sfârșitul lunii mai, timp de două zile, în Republica Moldova. Vizita nu s-a limitat la întreveneri oficiale, Dacian Cioloș profitând de ea pentru a se întâlni cu fermieri și cu potențiali producători agricoli, cu primari și cu reprezentanți ai autorităților publice locale și centrale. Oficialul de la Bruxelles a mers și la Comrat, unde a ținut o lecție publică la universitate. Apoi, a discutat cu agricultorii din autonomia găgăuză despre prevederile Acordului de Asociere și ale Zonei de Liber Schimb. Comisarul Cioloș a explicat pe înțelese cum poate beneficia țara noastră de apropierea cu UE și, mai ales, ce vrea Uniunea Europeană de la Moldova.

Valentina Basiul

Înainte de toate, Dacian Cioloș i-a informat pe oficialii de la Chișinău despre faptul că Executivul european a dat curs unei solicitări a Guvernului de a mări cotele pentru fructe și legume, negociate și incluse în versiunea parafată a Acordului de Asociere, și va propune statelor-membre ca noile cantități, dublate, să se conțină în acordul ce va fi semnat pe 27 iunie, la Bruxelles. „Acum o lună și jumătate, prim-ministrul Republicii Moldova ne-a informat că există riscul ca în lunile următoare și pentru alte produse, decât vinul, piețele tradiționale din est să fie închise. Ne-a cerut să creștem cotele pentru mere, prune, roșii, struguri. Decizia Comisiei a fost deja luată - cotele negociate până la semnarea Acordului au fost dublate”, a anunțat Cioloș.

DE CE, DUPĂ SEMNAREA ACORDULUI DE ASOCIERE, MĂRFURILE MOLDOVENEȘTI NU VOR DISPĂREA DE PE PIAȚĂ

În ceea ce privește invadarea pieței noastre de mărfurile din Europa și chiar dispariția celor autohtone, Dacian Cioloș a ținut să precizeze că UE, cu 500.000 de milioane de consumatori, nu are ca obiectiv invadarea unei piețe de patru milioane... „Am văzut prin presa de la Chișinău afirmații precum că, după aderarea la Zona de Liber Schimb, Uniunea Europeană va încerca să-și relanseze economia pe seama relațiilor comerciale cu Republica Moldova. Da, politica comercială este o prioritate a UE și scopul nostru e să ne extindem exportul, dar ne orientăm spre zone ca SUA, America de Sud, China și alte țări asiatice. De asta și negociem un acord de liber schimb cu Statele Unite, de asta ne și propunem să ajungem pe piețe cu un potențial important de creștere și de consum. Nu văd cum și-ar rezolva UE criza prin creșterea exportului către Moldova”, s-a amuzat oficialul UE. Totodată, Comisarul pentru Agricultură a spus că UE este interesată ca și țările din vecinătatea ei să se dezvolte economic și să prospere, în caz contrar este posibil un impact negativ și asupra comunității europene.

VOM IMPORTA DIN UE ASTFEL, ÎNCÂT SĂ PĂSTRĂM ȘI PRODUCȚIA LOCALĂ

În discuțiile cu agricultorii, Comisarul Dacian Cioloș a reiterat faptul că autoritățile de la Chișinău au negociat termene de tranziție de la trei la zece ani pentru sectoarele în care țara nu este suficient de competitivă sau pentru mărfurile consi-

Pe beneficiarul moldovean nu-l interesează ce minister gestionează fondurile, ci să existe cât mai puțină birocrație. El vrea să știe care sunt criteriile programului, unde se află acel ghișeu la care poate să-și depună proiectul și când îi vine finanțarea...

derate importante. Nici în cazul lactatelor, produselor din carne proaspătă și al celor din carne procesată piața nu se va liberaliza total, fiind prevăzute anumite cantități de import permise. „Pentru sectoarele mai puțin competitive pe moment sau unde există riscul să nu fie competitive pe viitor, pentru a nu distruge producția locală, sunt prevăzute perioade de tranziție de 3-5-10 ani, timp în care să se facă investiții, pentru a le dezvolta. Abia după aceea piața se va deschide spre UE. Deci, există instrumente de protejare a pieței Republicii Moldova”, a menționat Dacian Cioloș.

COTELE DE EXPORT, CALCULATE ÎN BAZA POTENȚIALULUI MAXIM AL EXPORTATORILOR

Și pentru că Acordul de Asociere e un circuit cu dublu sens, la fel sunt și regulile. Astfel, exportul din Republica Moldova se va face potrivit cotelor stabilite de UE - bunăoară, pentru

fructe, pe care Bruxellesul le consideră produse sensibile. Respectiv, vom putea livra pe piața UE cantitatea stipulată de acord, nu mai mult. Însă reprezentantul Comisiei Europene ne asigură că volumul acestor contingente a fost calculat tocmai pentru a crea un potențial de creștere economică pentru țara noastră.

„Pentru legume și fructe contingentele de export către UE sunt calculate pe baza potențialului maxim de export al Republicii Moldova în momentul în care s-a făcut negocierea. La roșii, de exemplu, exportul din Moldova către UE în perioada 2009-2011 a fost, în medie, de 163 de tone pe an. Contingentul de export oferit de Zona de Liber Schimb e de 1000 de tone pe an. Pentru mere media de export pe an a fost în jur de 43 de tone, dar cu vârfuri, în 2013, s-au exportat 170 de tone. Contingentul anual din Acord e de 20.000 de tone. Pentru prune - de 5000 de tone pe an. În plus, în Acord există o clauză care spune că, după trei ani de la intrarea în vi-

goare a acestuia, contingentele respective de export pot fi rediscutate, dacă anumite sectoare se dezvoltă și potențialul de export crește”, a povestit Comisarul pentru Agricultură.

În plus, la 15 mai, președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso, a anunțat că forul executiv european a răspuns pozitiv la solicitarea directă formulată de premierul Iurie Leancă la finele lunii aprilie - dublarea contingentelor de import (fără taxe) pentru cinci categorii de fructe și legume importante pentru Republica Moldova, dar considerate sensibile pentru UE. Decizia a fost luată în regim de urgență, astfel încât modificările să fie făcute înainte de semnarea Acordului de Asociere, la 27 iunie. Rezultatul este că pentru șase produse importante pentru Moldova - usturoi, roșii, struguri de masă, mere, prune și suc de struguri - au fost stabilite cote de export exceptate de taxe și mult peste ceea ce exportă țara în prezent în UE. Iar pentru cinci din ele cotele au fost dublate. Astfel, dacă pentru roșii în Acord e stabilită cota de 1000 de tone/an, după decizia Comisiei Europene aceasta va fi de 2000. La fel se va întâmpla cu merele, prunele, strugurii de masă și suc de struguri.

Dacian Cioloș a dat de înțeles că acest gest al Bruxellesului are și o conotație politică, de solidaritate și de susținere, ca și în cazul liberalizării totale a pieței vinu-

rilor, și că astfel UE poate crea un „precedent riscant” la care ar putea apela și alte state. „Și UE, și Republica Moldova sunt membre ale Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), și acolo există niște reguli. De aceea, trebuie să fim atenți la ceea ce punem în acorduri”, a ținut să precizeze Comisarul UE.

CUM VA SUSȚINE UE, DE FACTO, AGRICULTURA MOLDOVENEASCĂ

Întru implementarea cu succes a Acordului de Asociere și a Zonei de Liber Schimb cu Moldova, a fost lansat Programul european pentru agricultură și dezvoltarea rurală ENPARD, care va finanța proiecte pentru creșterea competitivității sectorului agricol. Acestea vor viza atât agricultura industrială, care produce în cantități mari pentru piața internă, dar și pentru export, cât și cea la scară mai mică, a cărei menire este să ridice nivelul de trai în mediul rural. De un program similar au beneficiat, în perioada de preaderare, și alte actuale membre ale UE. În conformitate cu acest program, în perioada 2014-2017, Uniunea Europeană va aloca țării noastre 100-120 de milioane de euro pentru agricultură și dezvoltare rurală. Prima tranșă ar putea veni chiar în luna iulie, iar primele proiecte ar putea primi finanțare pe finalul anului.

„E devreme să vedem care a fost impactul liberalizării pieței vinurilor”

De la 1 ianuarie, statele UE au deschis piața comunitară pentru vinurile moldovenești, în contextul în care Federația Rusă ne-a pus embargo pe vinuri în septembrie 2013. Această măsură restrictivă a fost considerată un gest politic pentru a împiedica apropierea Chișinăului de UE și a generat o solidarizare a politicienilor europeni cu Republica Moldova. Totuși, Comisarul Ciolos nu poate spune dacă producătorii de vinuri de la noi au dat buzna în UE, susținând că este prea devreme să tragă concluzii.

„A existat o creștere a exportului către UE, dar cantitatea actuală livrată s-ar fi încadrat, și fără liberalizare, în contingentul existent deja - 240.000 de hectolitri pe an. Nu m-am așteptat, în momentul în care am făcut propunerea respectivă în Comisie, și nu mă aștept nici acum ca vinurile moldovenești să dea buzna pe piața europeană. Nu acesta era obiectivul”, a explicat Ciolos. „Acordurile acestea comerciale nu sunt strict pentru a gestiona elementele comerciale, ci sunt și un semnal economic și politic

Foto: enational.ro

pe care țările partenere le dau mediului de afaceri și cel investițional - că există un potențial pe viitor, există siguranță și predictibilitate. Un alt semnal politic e că, liberalizând piața vinurilor, UE nu se teme de Republica Moldova. La fel e și cu merele. Faptul că trecem de la 20.000 la 40.000 înseamnă că piața UE se va deschide rând pe rând pentru toate produsele importante din Moldova”, afirmă Comisarul UE.

Programul ENPARD va finanța implementarea Strategiei de dezvoltare agricolă și rurală, adoptată recent de Guvern. „Este important ca, foarte rapid, această strategie să fie tradusă într-un program de acțiuni: ce fel de măsuri vrea Guvernul să finanțeze și ce procentaj din alocarea respectivă va fi. Sigur că ulterior Guvernul va trebui să justifice de ce a ales să concentreze într-un domeniu sau altul. Totul să fie transparent. Voi sugera autorităților să creeze un comitet consultativ - cum avem în UE, cu primari și agricultori, unde să se discute conținutul programelor, criteriile de selecție a proiectelor, să se dezbată prioritățile. Să fie o structură în care să se regăsească nu doar agricultura industrială, ci și interesele producției locale, căci este important să se dezvolte economic și o agricultură la scară mai mică în mediul rural”, a spus Ciolos.

CUM VA AVEA GRIJĂ EUROPA DE BANII SĂI

Comisarul român a mai afirmat că, în cazul în care acest program va fi netransparent, Comisia Europeană poate sista finanțarea lui - europenii au suficiente instrumente de control, nu degeaba burocrăția lor e celebră! „Pentru mine furt poate să fie când cel care gestionează banii ia o parte și îi bagă în buzunar. Și aici există audit, control financiar din partea instituțiilor comunitare,

control înainte de a lansa proiectul - ca să vedem care va fi circuitul banilor și cine va fi responsabil în fiecare verigă - și control după ce s-au cheltuit banii... Furt e și dosirea banilor pe circuit sau când banii sunt dirijați spre un agent economic, dar nu se văd rezultatele - când banii s-au cheltuit și poți să raportezi 100%, dar nu vezi utilajele, nu vezi creșterea productivității, nu vezi dezvoltarea investițiilor. Există și aici suficiente controale. Nu în zadar de multe ori lumea se plânge că e prea multa birocrăție cu toate controalele astea”, explică Ciolos.

Potrivit Comisarului, soluția este același comitet consultativ, care să facă transparent la maximum procesul de selecție a proiectelor, de alegere a priorităților de finanțare, pentru a explica beneficiarilor care sunt criteriile de selecție. Ulterior, anunțul cu toate criteriile să fie publicate pe internet, să le știe toată lumea. „Toate aceste elemente reduc și riscul de confuzie, și de probleme. Căci tocmai lipsa informării și lucrul făcut superficial și la repezeală creează suspiciuni. De aceea, unii speculează, chiar dacă nu pot demonstra că s-au furat bani. Cât timp nu există informații, oricine poate specula. Vom încerca să facem în așa fel, încât să existe cât mai multă transparență”, a spus el.

Cât privește riscurile, acestea sunt două: sau Republica Moldova nu absoarbe banii în cauză, pentru că nu-i pregătită administrativ,

sau îi absoarbe, dar nu se văd rezultatele.

ÎNCĂ O DATĂ DESPRE PORCUL DE CRĂCIUN ȘI ZONA DE LIBER SCHIMB

Chiar dacă Moldova s-a angajat să respecte anumite norme de igienă, sanitare și sanitar-veterinare, acestea vizează nu gospodăriile individuale, ci întreprinderile care vor să exporte în UE. Comisarul Ciolos a dat, în acest sens, exemplul României și al Poloniei, care sunt state-membre, parte a unei piețe comune cu reguli comune. Cu toate acestea, și acolo există derogări pentru producătorii mici de brânzeturi, de fructe, de dulceturi, de mezeluri etc., ei pot să proceseze produse până la o anumită cantitate.

„În România interdicția de a tăia porcul în curte a început să funcționeze după câțiva ani de la aderare. Acest lucru nu se va aplica în Republica Moldova”, a precizat oficialul de la Bruxelles. „Zona de Liber Schimb cu Moldova presupune preluarea doar a anumitor părți din piața comună. Dacă Republica Moldova decide să aplice, prin legislație, normele comunitare și pe piața internă, pentru toate produsele, nu doar pentru ceea ce exportă în UE, își creează un avantaj în timp și ajută producătorii s-o facă. Aplicând standardele de igienă și de siguranță alimentară ale UE, considerate printre cele mai ridicate din lume, va avea acces și pe alte piețe mult mai ușor”.

Piață și putere economică

CRITERII	UNIUNEA EUROPEANĂ	UNIUNEA VAMALĂ
Piață de	503 milioane consumatori (x3)	165 de milioane de consumatori
PIB total de	15,3 miliarde USD (x5,6)	2,74 miliarde USD
PIB cap locuitor	34.000 USD (x2)	14.866 USD
Comerț exterior	3,7 trilioane USD (x3,7)	1 trilion USD
Investiții anuale interne	2,88 miliarde USD (x4,7)	603 milioane USD
Cheltuieli anuale cercetare inovare	240 miliarde USD (x15,6)	15,3 miliarde USD
Investiții directe străine în Uniune	7972 miliarde USD (x18)	435 miliarde USD
Investiții directe în străinătate	9524 miliarde USD (x28,7)	330 miliarde USD
Salariu mediu	2500 USD	750 USD
Pensii	1700 USD	150 USD
Burse	500 USD	150 USD
Speranța de viață	75 ani	63 ani
Numărul de deținuți la 100 mii locuitori	97	569

Sursa: Asociația pentru politică Externă din R. Moldova citată în Strategia de dezvoltare a agriculturii RM

Ilustrație: agora.md

Mărfurile din UE sunt apreciate și căutate

Ministrul adjunct al Economiei, Octavian Calmăc, susține că nu există pericolul invadării țării noastre de către bunuri din UE, întrucât ponderea produselor europene se va menține la același nivel. Dimpotrivă, disconfortul vine din partea zonei de Est, în special din Ucraina și regiunea transnistreană. „Am făcut o analiză statistică pentru a vedea care este potențialul produselor agricole importate din UE și cum ar putea ele să afecteze agricultorii noștri. Ponderea acestor produse în totalul consumului nostru e de doar 5-7%, ceea ce nu deranjează. Pentru producătorii autohtoni disconfortul vine din spațiul

Foto: fotosearch.com

estic, în special, faptul că avem intrări de mărfuri din Transnistria și din Ucraina în majoritatea sectoarelor”, a declarat Calmăc, citat de agora.md.

„De exemplu, Ucraina deține 80% din piața produselor lactate. Pentru carne, noi importăm 40-60 producătorii autohtoni disconfortul vine din spațiul

va exporta 5000 de tone... Acest fapt nu creează disconfort, dimpotrivă, produsele din UE se bucură de popularitate, pentru că sunt de calitate. În același timp, pe categorii de preț și calitate, unele produse provenite din spațiul estic sunt mai inferioare”, a menționat ministrul adjunct al Economiei.

Practici europene pentru o educație de calitate

„EU - pentru educație prin integritate”

Profesorii și studenții de la Universitatea de Stat din Moldova (USM) au lansat, în parteneriat cu Centrul Național Anticorupție (CNA), Campania „EU - pentru educație prin integritate”. Luptând cu fenomene precum copiatul sau corupția, tinerii se angajează să promoveze în rândul colegilor cultura integrității.

„EU” - ECHIVALENT CU ÎNTREAGA SOCIETATE. Inițiatorii campaniei spun că sintagma „EU” din titlul acesteia se referă la întreaga societate, nu doar la cei antrenați în sistemul educațional. Căci, promovând integritatea în rândul tinerilor și ducându-i în spiritul intoleranței față de fenomenele precum copiatul, plagiatul, protecționismul și corupția, vom contribui la schimbarea în bine a întregii societăți.

Andrei Nistoreanu, membru al Autogovernării Studenților din cadrul USM, spune că tinerii trebuie să fie conștienți că, învățând onest, vor ajunge să-și respecte viitoarea profesie: „Un student care își cumpără notele e compromis, iar, odată angajat, rezultatele muncii lui ne vor afecta pe toți”. Și cadrele didactice s-au alăturat campaniei. „Profesorii trebuie

Campaniei „EU - pentru educație prin integritate” i s-au alăturat studenții Facultății de istorie și geografie a UPS „Ion Creangă”, și un grup de activiști de la Universitatea de Studii Europene. Tinerii au distribuit, în instituțiile de învățământ la care își fac studiile, insigne și materiale informative cu mesajele „EU nu iau mită”, „EU nu dau mită”, indemnându-și colegii, dar și profesorii să nu tolereze actele de corupție și să informeze organele abilitate despre oricare astfel de abateri.

să fie promotorii integrității într-o instituție de învățământ, exemplul lor fiind urmat și de studenți, consideră Georgeta Stepanov, decana Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării de la USM.

Cristina Țărnă, vicedirector CNA, apreciază implicarea studenților și profesorilor de la USM în promovarea integrității în sistemul educațional și spune că

exemplul lor ar trebui să fie preluat de cât mai multe instituții publice din țară. Pentru că este vorba de EU, cetățeanul care optez pentru un sistem educațional integru, dar și de o integritate în sistemul educațional similar celui din UE”, afirmă Cristina Țărnă.

Precizăm că, pentru a elimina corupția din învățământ, acum doi ani Ministerul Educației a adoptat Planul de integritate pentru perioada 2012-2014. Conform acestuia, cadrele didactice participă la diverse instruirii unde li se comunică despre conflictul de interese, despre cumulumul de posturi, despre utilizarea bunurilor și a serviciilor publice în scopuri personale, despre reglementările legislative în care sunt vizate cadourile și veniturile adiționale obținute de aceștia în timpul activității.

Lilia Zaharia,
Asociația Presei
Independente

„Europa noastră” câștigă Premiul Charlemagne pentru tinerii europeni

Un proiect danez de călătorie, a fost desemnat câștigătorul Premiului Charlemagne pentru tinerii europeni 2014 în cadrul ceremoniei de decernare a premiilor, care a avut loc la 27 mai, la Aachen, Germania.

Proiectul „Europa noastră”, care a implicat mii de tineri, extrage și comunică informații noi și relevante, istorisiri și opinii din rândul generației tinere din Europa, promovează buna înțelegere la nivel european și internațional, explorând ceea ce se întâmplă în viețile tinerilor europeni. Pentru aceasta, o echipă din cadrul proiectului a călătorit, timp de un an, de-a lungul a 24 de state europene. Ei au trăit în casele tinerilor de acolo, au realizat interviuri despre condițiile de trai, lucru și educație, au publicat progra-

me radio, filme, articole, interviuri și fotografii. Aceste acțiuni au avut ca scop o mai bună înțelegere între tinerii europeni, prezentând opiniile și mediul în care trăiesc ei. Totodată, membrii echipei au discutat direct cu 2800 de studenți danezi, din diferite puncte din Europa, prin intermediul programului Skype.

Membrii echipei „Europa noastră” se descriu drept niște „aventurieri culturali și politici care își doresc să atragă cât mai multe persoane într-o călătorie exploratorie în inima generației tinere din Europa.

Premiul II a fost obținut de proiectul olandez „Jouw-Delft & Co” - un congres al tinerilor europeni care dorește să găsească soluții la șomajul în rândul tinerilor în Europa. A făcut sugestii în acest sens Parlamentului European. A creat o rețea

a tinerilor europeni în zece state europene.

Premiul III a revenit unui proiect din Cipru, „Employment4U” - un curs de formare pentru tineri, găzduit de Youth Dynamics, pe tema șomajului în rândul tinerilor și a promovării ocupării forței de muncă tinere. La acesta au participat 26 de europeni, din nouă state membre ale Uniunii Europene.

Premiul Charlemagne pentru tinerii europeni este acordat în fiecare an pentru proiecte realizate de tineri care promovează buna înțelegere și dezvoltarea unui simț comun al identității europene. Cele trei proiecte câștigătoare sunt recompensate cu 5000, 3000 și, respectiv, 2000 de euro. De asemenea, laureații sunt invitați să facă o vizită la Parlamentul European.

Andreea Ștefan

Studii europene, pentru o Moldovă europeană

► urmare din pag. 1

Studenții din Republica Moldova, printre cei mai buni

Acum Cristina e în anul doi de studii, iar în 2015 va absolvi o instituție europeană de învățământ, fapt cu care se mândrește nespuse. Mândria ei este împărtășită și de rectorul școlii, Anders Paalzow, care a ținut să ne spună că studenții din Republica Moldova și Belarus sunt printre cei mai buni. „Studenții din Moldova - toți cei 25 care studiază în prezent la Stockholm School of Economics din Riga - învață mult și sunt disciplinați, iar acest lucru este apreciat în Letonia”, a menționat rectorul.

Această instituție de învățământ a fost inițiată cu suportul Guvernelor Suediei și al Letoniei. Aici, stu-

denții își pot lua licența în studii economice sau își pot face masteratul în administrarea afacerilor. De asemenea, instituția oferă un program educațional pentru directori de companii, dar și cursuri pentru jurnaliști la centrul de studii media. În acest an, pentru prima dată în istoria școlii, patru tineri jurnaliști din Moldova pot să urmeze cursurile în domeniul jurnalismului de investigație.

Învățăm peste hotare, ne afirmăm acasă!

Cristina le recomandă și altor tineri din Moldova să învețe peste hotare. „Această bursă mi-a dat șansa de a studia în una dintre cele mai bune școli de business din Europa, programul instituției fiind axat deopotrivă pe domeniul economic și pe business. Cu o asemenea pre-

Anders Paalzow, rectorul instituției, cu o mențiune oferită de Curtea de Conturi a Republicii Moldova. Foto: Victoria Dodon

gătire solidă, voi putea să lucrez oriunde”, spune ea.

Oriunde?.. Deși mai are un an de studiu, Cristina

nu știe, deocamdată, ce va face atunci când va absolvi școala de la Riga. „Este înțelegerea pe care mi-o pun

aproape zilnic și la care încă nu am un răspuns. Cred, totuși, că voi reveni acasă, fiindcă acasă mi-am făcut stagiul de practică și m-am convins că e posibil să te afirmi și la noi - dacă dorești acest lucru și, bineînțeles, dacă ești competent”, conchide fata.

Anual, în temeiul tratatelor internaționale la care țara noastră este parte, circa 4000 de tineri din Moldova își continuă studiile la instituțiile de învățământ superior din străinătate. Potrivit Ministerului Educației, cei mai mulți optează pentru facultățile din România, Bulgaria, Rusia, Republica Cehă, Slovacia, Ungaria, Țările Baltice. Ministerul nu deține informații despre tinerii plecați la studii în mod individual și nici o statistică privind numărul tinerilor ce revin în țară după ce încheie studiile.

Bursa cu finanțare deplină a studiilor la Stockholm School of Economics din Riga este oferită de Guvernul suedez. Ea acoperă taxa de școlarizare pentru trei ani, în valoare de 30.000 de euro, cazarea în căminul școlii și un ajutor lunar de 200 de euro. Instituția are reprezentanțe internaționale în Riga, Sankt Petersburg, Moscova, Tokyo și Helsinki. Un acord de colaborare cu Stockholm School of Economics din Riga a fost semnat de Academia de Studii Economice din Moldova.

Europarlamentare 2014

Dreapta europeană și-a păstrat majoritatea

Foto: AFP

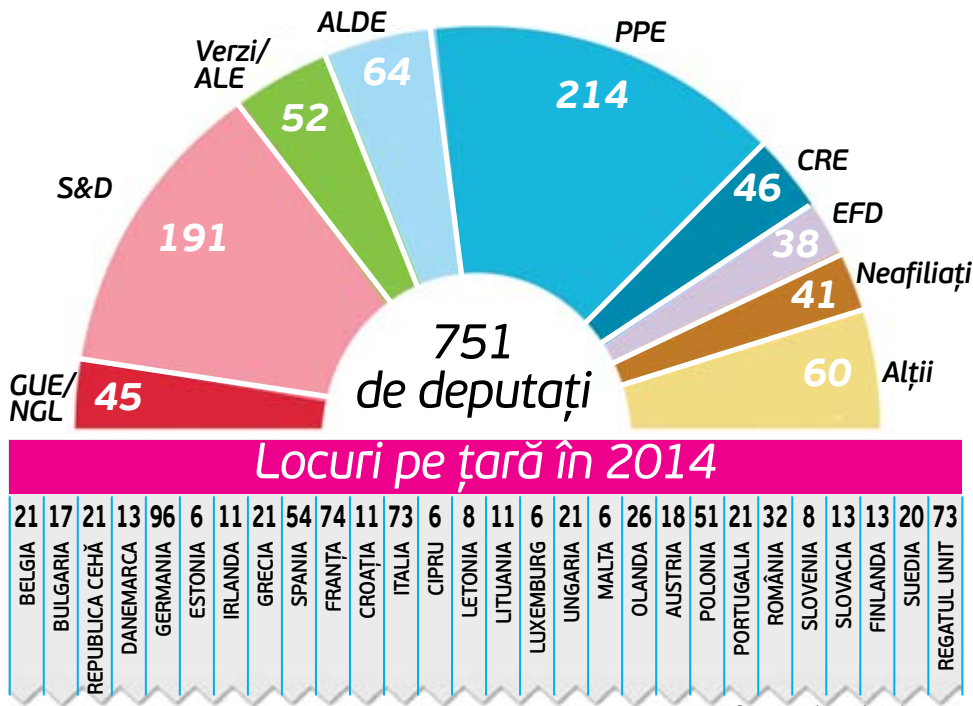
Partidele eurosceptice și anti-UE au câștigat teren în primele alegeri generale de după criza datoriilor din zona euro, care a zdruncinat continentul în ultimii cinci ani. Deși sunt departe de a deține majoritatea - familiile politice europene din dreapta eșichierului politic și-au păstrat dominația în noul Parlament European, întâietatea aparținându-i Partidului Popular European, cu 213 mandate -, există riscul ca formațiunile eurosceptice, cu cel puțin 140 de locuri față de 60 în 2009, să se consolideze într-un grup puternic în forul legislativ. Să vedem cum stau lucrurile prin prisma cifrelor și care sunt viitoarele scenarii posibile.

Victoria Vlad

Clasamentul grupurilor europarlamentare

Partidul Popular European (PPE): 214 mandate. A pierdut, totodată, cele mai multe locuri comparativ cu legislatura anterioară - 61. Cele mai puternice delegații în acest grup sunt cea germană (34 de membri), polonă (23) și franceză (20).

Socialiști și Democrați (S&D): 191 de mandate. Delegațiile cele mai pu-

Sursa: rezultate-alegeri2014.eu

terne sunt ale Italiei (31), Germaniei (27) și Marii Britanii (20).

Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa (ALDE): 64. Cele mai mari delegații sunt franceză și olandeză (câte șapte).

Verzii: 52. Germanii sunt pe primul loc în acest grup (12).

Conservatorii și Reformiștii (CRE): 46. În acest grup primii sunt britanicii lui David Cameron (20) și polonezii (19).

Stânga Europeană Unită: 45. Delegația extremei stângi grecești de la Syriza este pe primul loc în acest grup (8).

Europa Libertății și Democrației (EFD): 38. Aici, la loc de frunte sunt euroscepticii britanici UKIP, conduși de Nigel Farage (24 de membri).

Neafiliați: 41. Momentan, în categoria neafiliaților intră și cei 24 de deputați europeni francezi de la Frontul Național, partidul eurosceptic anti-imigraționist al lui Marine Le Pen, și câte patru membri de la euroscepticii anti-migraționisti și anti-islam de la FPO-ul austriac și de la PVV-ul olandez. Cele trei partide au anunțat că vor să constituie în jurul lor un grup eurosceptic, însă înainte de alegeri UKIP-ul lui Farrage i-a refuzat, pe motiv că partidul lui nu e de extremă dreapta.

Alții: 60. O necunoscută rămân europarlamentarii nou-veniți și cei care nu și-au anunțat apartenența la niciun grup. Cea mai mare forță în această categorie o reprezintă deputații Mișcării 5 Stele din Italia, partid eurosceptic și radical justițiar, care a ieșit pe locul doi, cu 20 de mandate. Liderul lui, Beppe Grillo, a anunțat că respinge ideea de a se alătura euroscepticilor lui Le Pen. Tot la capitolul „alții” intră și neonaziștii germani, care și-au trimis în Parlamentul European un deputat.

Coalițiile, mai importante decât în trecut

Așadar, fragmentarea politică a Parlamentului Eu-

ropean creează mari dificultăți în asigurarea unei majorități de minimum 376 de locuri, necesară pentru a putea agree chestiunile majore, începând cu acordarea votului pentru Președinția Comisiei Europene. Se așteaptă că balanța va fi înclinată de către noii europarlamentari, 105 la număr, provenind de la partide neafiliate. „Conservatorii și social-democrații vor trebui să coopereze”, se arată convins Daniel Gros, directorul Centrului pentru Studii Europene (CEPS), citat de EurActiv.com. În trecut, au mai fost situații când s-au format coaliții largi de stânga sau de dreapta pentru a influența rezultatul votului în unele chestiuni majore. Gruparea liberalilor (ALDE) și Gruparea verzilor au jucat rolul de factori decisivi în influențarea votului într-o direcție sau alta.

Potrivit lui Ștefan Vetter, de la Deutsche Bank Research, citat de EurActiv.com, construirea unei coaliții va juca un rol mai important decât până acum. De fapt, o „mare coaliție” între PPE și S&D nu este chiar așa de mare, abia depășind pragul de 50%. Cifrele arată că grupurile vor trebui să fie mai bine organizate și să nu permită devieri ale membrilor. Vetter mai spune că, din experiență, o coaliție cu două partide este stabilă, una cu trei partide este realizabilă, însă una cu mai mult de trei partide este dificil de gestionat. În plus, el recunoaște că în chestiunile unde PPE și S&D sunt în dezacord de

principiu, va fi greu să fie formată o majoritate.

Explicația votului european

Când alegătorii din diferite state ale Uniunii Europene au completat buletinele de vot, ei au votat pentru candidații din partidele lor naționale. Multe partide naționale sunt membre ale unor partide europene mai mari - de exemplu, Partidul Popular European, de centru-dreapta, cuprinde Uniunea Creștin-Democrată din Germania și parlamentarii acționează și votează ca un grup în Parlamentul European. Fiecare țară are un anumit număr de locuri, în funcție de populația sa. Țara cu cel mai mare număr de deputați europeni este Germania - 96. Actualul Parlament European are 751 de membri, cu 25 mai puțin decât precedentul, și va rămâne la acest nivel în viitor. Ei vor reprezenta peste 500 de milioane de cetățeni din 28 de state membre.

Șapte membri ai Comisiei Europene au câștigat mandate de eurodeputat, ei urmând să decidă dacă vor renunța la statutul de comisar european în favoarea noii funcții. Potrivit purtătoarei de cuvânt a Comisiei, Pia Ahrenkilde Hansen, comisarii ce vor alege să fie deputați vor fi înlocuiți de alți reprezentanți ai țărilor ce i-au delegat, cu excepția cazului în care statele membre UE optează unanim pentru o altă soluție.

Din primul tur, cu un vot unitar

Ucraina a votat pentru un președinte proeuropean și pentru pace

Și în Ucraina, la 25 mai, au avut loc alegeri. Miliardarul prooccidental Petro Poroshenko, supranumit și Regele Ciocolatei, a fost ales președintele Ucrainei, cu un scor de 54,7% din voturile exprimate. Cel mai apropiat competitor al lui Poroshenko a fost Iulia Timoșenko, care a obținut 12,81% din voturi.

Comisia Electorală Centrală a raportat prezența la vot de peste 60%, cu excepția regiunilor care nu se află sub controlul guvernului. Astfel, alegerile prezidențiale nu au avut loc în Crimeea, iar în

regiunea Donbass, ca urmare a amenințărilor lansate de separatiștii pro-ruși, au funcționat doar 426 (circa 20%) din cele 2430 de secții de vot planificate.

Fiind ales pentru un mandat de cinci ani, prioritățile lui Petro Poroshenko sunt legăturile cât mai strânse cu Uniunea Europeană și pacificarea estului separatist al țării. Noul președinte ucrainean se vede capabil să normalizeze relațiile cu Vladimir Putin, pe care spune că îl cunoaște bine.

Spre deosebire de majoritatea oligarhilor din spațiul post-sovietic, care s-au îmbogățit rapid în haosul de după

1990, Poroshenko, în vârstă de 48 de ani, a făcut avere treptat. Originar din Bolgrad (sudul Ucrainei), el a început cu vânzarea boabelor de cacao, după care a achiziționat mai multe fabrici de ciocolată, pe care le-a reunit în gigantul „Roshen”. În plus, el mai deține o companie ce fabrică mașini și autobuze, un șantier naval și postul TV Kanal 5, care a relatat pe larg evenimentele de pe Maidan. Avera lui Poroshenko, estimată de Forbes la 1,6 miliarde de dolari, a fost grav afectată de criza cu Rusia, care a impus embargo pentru importurile de ciocolată în contextul negocierilor între Ucraina și UE.

Foto: wikipedia.org

Cannes 2014, post-scriptum

Europa suntem noi și filmele noastre

Nici o epocă și, cu atât mai mult, o țară, un stat, un grup sau un individ nu poate pretinde că este depozitarul unic al spiritului european: Europa suntem cu toții și fiecare în parte. La recenta, cu numărul 67, ediție a Festivalului internațional de film de la Cannes, în timpul întâlnirii cu Androulla Vassiliou, Comisarul european pentru Cultură, am spus că vin din Moldova, o țară mică și cu profunde aspirații europene. „Moldova? O țară cu oameni minunați!”, a urmat replica doamnei comisar care, curând, va transmite ștabela funcției noilor aleși.

Larisa Turea,

de la Cannes, pentru „Obiectiv European”

Programul Media al Uniunii Europene, generos cu cinematografia

Tradițional, Uniunea Europeană a acordat Premiul Media unui proiect de film. În 2014, câștigător e cineastul bosniac Danis Tanovic, de 45 de ani. Primul său film de ficțiune, *No Man's Land* - parabolă filozofică despre imposibilitatea de a stinge focul bezmetic al războiului odată aprins, punând în scenă confruntarea absurdă dintre un sârb și un bosniac într-o tranșee - i-a adus acum niște ani Premiul pentru scenariu la Cannes, Césarul pentru debut și Oscarul pentru cel mai bun film străin.

„Premiul Media se atribuie artiștilor în scopul realizării unor filme de înaltă valoare artistică ce vor putea fi vizionate în toată Europa”, a subliniat Androulla Vassiliou. Noul lung-metraj al lui Danis Tanovic abordează tema co-

The Search de Michel Hazanavicius

rupției. „Se întâmplă în Sarajevo, explică regizorul. Am mai multe filme, însă nici unul nu e despre orașul meu, pe care îl ador și unde mi-am petrecut cea mai mare parte a vieții...”. Predrag Kojovic, coscenaristul său, îl completează: „Este fantastic că există instituții ce recunosc importanța acestui tip de proiecte. Personal, tind să cred că UE este, mai curând, concept cultural decât infrastructură financiară”.

Apropo, Programul Media al Uniunii Europene a susținut șapte din cele 18 filme concurente pentru Palmierul de Aur din acest an. În total, 21 filme prezentate la festival, în diferite secțiuni, au beneficiat de suportul financiar al Bruxellesului.

Un Cannes mai trist ca de obicei

„Festivalul de la Cannes, consideră Lilia Paul-Tsurcan, tânăra regizoare originară din Moldova, e ca o familie ce se reunește o dată pe an”. Lilia are planuri optimiste: filmul pentru copii *Musikella*, la care lucrează în prezent, are șanse să fie cumpărat de către un faimos canal TV și să devină serial; în vară, intenționează să realizeze, cu Valeriu Jereghi, un scurt-metraj „zero buget”, cald și luminos. „Mă plictisesc deja filmele miserabiliste, avem atâtea lucruri frumoase de arătat

lumii!”, spune ea. Totuși, această ediție de Cannes a fost cumva mai tristă: conflictele sângeroase din Africa și Orientul Mijlociu, din America Latină și Europa au inflamat ecranele...

Au fost lansate două filme de mare actualitate, *The Search* de Michel Hazanavicius și *Maidan* de Serghei Loznitsa. *Căutarea* lui Hazanavicius, care a concurat pentru Palmierul de Aur (structurat solid pe mai multe paliere de receptare, emotiv, poate excesiv de emotiv, sentimental pe alocuri, cu distribuție prima întâi) duce la finele mileniului trecut, într-o Cecenie plonjând în marasmul războiului despre care, zice unul dintre personaje, „voi nu veți ști nimic și nici nu veți dori să aflați”.

O metaforă vizuală despre cum, în absența democrației, odrăsește barbaria, cum sunt masacrați mii de civili în indiferența generală, despre impotența organismelor internaționale de „apărare a drepturilor omului”. Patru destine se încrucișează, se întrepătrund: Carole (Bérénice Bejo, actriță franceză oscarizată și palmarizată), trimis special al UE, se atașează de orfanul Hadji, puști cecen care s-a salvat din măcelul în care i-a pierit familia; Raïssa, sora sa mai mare, care-l caută peste tot, și Kolia, studentul rus chemat sub arme, umilit perpetuu, dezumanizat pentru a face față războiului

Comisarul Androulla Vassiliou

Regizorul documentarului *Maidan Nezaļnosti*, Serghei Loznitsa

ocultat. Un băiețel ce merge spre viață, renaște în lumină, și altul, nu cu mult mai vârstnic, soldatul forțat să lupte, basculând spre moarte și crimă.

Ideea de a filma conflictul subestimată și aproape nemediatizat în Occident a venit de la Rafael Glucksmann (fiul filozofului Andre Glucksmann, pe atunci consilier al președintelui Saakashvili). Filmul este, la origini, un remake după cel realizat de Zinnemann în 1948, *Îngerii stigmatizați*. Bérénice Bejo, Palmierul de Aur în 2013 pentru rolul din *Trecutul* de Asghar Farhadi, a vorbit despre dificultățile turnărilor: „Deși e despre resemnare, despre dorința de a pune punct ororilor și de a trăi „de la zero”, s-a făcut cu multă suferință reală. Nu doar tema era grea, ci și condițiile pe platou. S-a lucrat, mult, cu actori neprofesioniști, oameni simpli din munți (în una din scene sunt antrenate 450 de persoane, înotând prin noroi). Mulți nu vorbeau nici engleza, nici franceza; erau unii ce n-au fost vreodată la cinema”. Este un film ce ar trebui să fie difuzat peste tot - în Georgia, în Moldova, în Rusia, în Cecenia...

Maidanul pe Riviera franceză

Nicicând însă, se pare, o peliculă prezentată în Festival nu a fost atât de aproape de evenimentele descrise, precum e *Maidan Nezaļnosti* în regia lui Serghei Loznit-

sa. Un documentar montat rapid, lansat la Cannes și în toată Franța chiar în ajunul alegerilor ucrainene pe care Rusia ținea morțiș să le dețină, și n-a reușit... Pe Maidan, inima sângărândă a Kievului mitologic, Serghei Loznitsa a filmat 90 de zile în șir elanul și entuziasmul manifestanților protestând contra regimului corupt și iresponsabil, solidaritatea și lumina lor sufletească. Documentarist recunoscut, Serghei Loznitsa nu este debutant pe Croisette: în 2010, el s-a aflat în competiție la Cannes cu primul său film de ficțiune, *My Joy*, urmat de *În ceață*, în 2012, ambele realizate cu binecunoscutul director de imagine originar din Moldova, Oleg Mutu.

Un alt ucrainean, Myroslav Slaboshpytskiy, s-a clasat în topul *Săptămânii Criticii* cu ficțiunea de debut *Tribul*, învrednicindu-se de Nespresso Grand Prize, Revelation Prize, precum și de grantul pentru distribuție din partea Fundației Gan.

Astfel, „zona noastră incendiară”, cu Ucraina în frunte, s-a aflat în centrul ediției a 67-a a Festivalului de la Cannes. Și chiar dacă cele două scurtmetraje realizate de Dumitru Grosei și Dorian Boguță, *Cadoul* și *Kazimir*, n-au intrat în competiție, ei s-au lansat pe Croisette. Și e semn bun că, la edițiile viitoare, Republica Moldova își va cuceri cu mai mult curaj locul convenit pe harta artistică a Europei întregite.

